

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

25 aprilie 2018

CJ-6 nr. 44

Raport la proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova

(nr. 137 din 04.05.2017)

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege nr. 137 din 04.05.2017 pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova, inițiativă legislativă a Guvernului și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop instituirea reglementării constituționale a libertății de asociere în general, inclusiv asocierea în sindicate și patronate garantată în prezent de Constituție.

În conformitate cu art. 143 din Constituție și art. 77 din Regulamentul Parlamentului, Parlamentul este în drept să adopte și să dezbată un proiect de lege constituțională după expirarea termenului de 6 luni din momentul prezentării proiectului în cauză, împreună cu avizul Curții Constituționale. Comisia constată că termenul de 6 luni a expirat și Avizul Curții Constituționale nr. 1 din 24.01.2017 asupra inițiativei de revizuire a articolului 42 din Constituție este pozitiv.

La examinarea proiectului de lege, Comisia juridică a examinat avizele tuturor comisiilor permanente și avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului.

Astfel, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, Comisia politică externă și integrare europeană, Comisia administrație publică, Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media și Comisia economie, buget și finanțe au avizat pozitiv și au propus examinarea și adoptarea proiectului de lege de către Parlament.

La luarea deciziei asupra proiectului de lege, Comisia mediu și dezvoltare regională, Comisia drepturile omului și relații interetnice nu au acumulat numărul necesar de voturi.

În rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu majoritatea voturilor, au propus proiectul de lege nr. 137 din 04.05.2017 spre examinare și adoptare de către Parlament în prima și a doua lectură.

Raisa APOLSCHII,
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia economie, buget și finanțe

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

8 noiembrie 2017

CEB nr. 425

AVIZ

asupra proiectului de Lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova (nr. 137 din 04.05.2017)

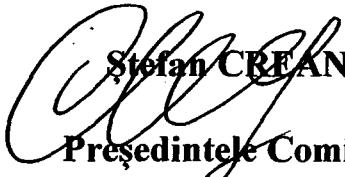
Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege în cauză, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Actualmente, art.42 din Constituție prevede dreptul de a întemeia și de a se afilia la sindicate. Guvernul, în calitate de autor, propune de a consfinți la nivel de lege supremă libertate generală de asociere în deplinătatea formelor sale, ca drept fundamental. Totodată, prin alin. (2) la acest articol, autorul propune 3 condiții obligatorii pentru orice limitare a dreptului la asociere, care conform Notei informative la proiect, sunt preluate din paragraful 2 al articolului 11 din CEDO.

În cadrul dezbaterilor Comisia nu a constatat că implementarea proiectului va necesita finanțare suplimentară de la bugetul de stat, precum și că proiectul va avea impact de reglementare asupra activității de întreprinzător.

Concomitent, Comisia a atras atenția asupra Avizului Curții Constituționale din 24 ianuarie 2014 prin care este stabilit că pentru a asigura unitatea materiei constituționale și a exclude dublările, modificările propuse la articolul 42 din Constituție urmează a fi adoptate de Parlament în redacția alineatului (1), cu excluderea alineatului (2), al cărui conținut, în esență, este reflectat în articolul 54 din Constituție.

În contextul celor expuse, ținând cont de Avizul Curții Constituționale, Comisia economie, buget și finanțe, cu majoritatea voturilor deputaților prezenți la ședință, propune proiectul de lege spre examinare în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului.

Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

14 iunie 2017

CSN nr. 214

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii
Moldova

nr.137 din 04.05.2017

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, reieșind din atribuțiile și competența sa funcțională, în temeiul art.27 din Regulamentul Parlamentului a examinat proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova și îl propune pentru dezbateri în cadrul ședințelor plenare.

Roman BOȚAN,
Președintele Comisiei

11
11
11

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia politică externă și integrare europeană

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

8 iunie 2017

CPEE nr. 147

AVIZ la proiectul de lege pentru modificarea art.42 din Constituția Republicii Moldova (nr. 137 din 04.05.2017)

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul art.27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege în cadrul ședinței din data de 07 iunie 2017.

Proiectul presupune redarea într-o redacție nouă a articolului 42 din Constituție, întru perfecționarea prevederilor constituționale referitoare la dreptul la asociere, inclusiv de a constitui sindicate sau patronate, precum și de afiliere la acestea. Totodată, conform alineatului 2 al articolului 42 din Constituție, în redacția propusă de autori, exercitarea dreptului la asociere poate fi limitată în cazurile prevăzute expres de lege, dacă această limitare constituie o măsură necesară într-o societate democratică, pentru asigurarea securității naționale, a ordinii publice, prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății, moralei sau a drepturilor și libertăților altor persoane.

În Avizul Curții Constituționale nr.1 din 24 ianuarie 2017 asupra inițiativei de revizuire a articolului 42 din Constituție, Curtea a statuat că articolul 54 din Constituție cuprinde normele cadru care reglementează cazurile de restrângere a unor drepturi sau libertăți fundamentale, precum și limitele care pot fi aduse, astfel încât orice ingerință în exercițiul unui drept este examinată de Curte prin raportare la limitele permise de articolul 54. Totodată, Curtea a statuat că prezentarea de către Guvern spre examinare a prezentului proiect de lege urma să fie făcut cu condiția excluderii din textul proiectului a alineatului 2 al articolului 42, lucru care nu a fost respectat.

Urmare a discuțiilor asupra acestui proiect de lege în cadrul ședinței, Comisia cu votul membrilor prezenți (6 pentru) a decis să susțină proiectul de lege nr.137 din 04.05.2017, doar în partea ce ține de dispoziția alineatului 1 al articolului 42 din Constituție, în condițiile avizului Curții Constituționale emis pe marginea acestui proiect.

În contextul celor expuse în prezentul aviz, Comisia propune înaintarea prezentului proiect de lege spre dezbateri și aprobare în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Președinta Comisiei

 Valentina BULIGA

403

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia drepturile omului și relații interetnice

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

23 mai 2017

CD-6 nr. 103

AVIZ
la proiectul pentru modificarea art.42 din Constituția
Republicii Moldova
(nr. 137 din 04.05.2017)

Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat proiectul de lege nr. 137 din 04.05.2017 pentru modificarea redacției art.42 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căreia dreptul la sindicate va primi o altă conotație și anume ca una din formele de asociere. Autorul insistă pe ideea că Constituția nu asigură o reglementare a tuturor formelor de asociere, în timp ce dreptul la asociere precum și limitările acestuia este distinct reglementat în Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Analizând prevederile proiectului, inclusiv prin prisma avizului Curții Constituționale, membrii comisiei au constatat următoarele.

Deși autorul susține despre lipsa unor reglementări cuprinzătoare ale formelor de asociere în Legea Supremă, varianta propusă în proiect în esență nu soluționează problema.

Totodată, Curtea Constituțională constată că dreptul la libera asociere este o expresie a manifestării libere a conștiinței, un drept deja asigurat prin art. 31 al Constituției. Faptul că Constituția definește doar unele forme de asociere (sindicate, partide, culte religioase, etc.) garanția privind dreptul la asociere și în alte forme este oferită prin prisma art.8 din Constituție, potrivit căruia drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și urmează să le respecte.

Cît privește alin.(2) din art. 42, Curtea s-a pronunțat categoric asupra acestuia, invocînd faptul că conținutul acestuia este deja reflectat în art.54 din Constituției, care reglementează cazurile de restrîngere a tuturor drepturilor și libertăților, iar propunerea va distorsiona unitatea materiei constituționale.

Ținînd cont de cele relatate, proiectul de lege nr. 137 din 04.05.2017 nu a întrunit numărul necesar de voturi ai membrilor Comisiei, pentru a fi susținut în plenul Parlamentului.

Vladimir TURCAN,
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia administrație publică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

15 02 2018

CAP-6 nr. 21

AVIZ

la proiectul de lege
pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova

Nr. 137 din 04.05.2017

Comisia administrație publică a examinat proiectul de lege sus-menționat la ședința sa din 14 februarie 2018, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în temeiul prevederilor art. 73 și 141 din Constituția Republicii Moldova și aprobat prin Hotărârea nr. 1445 din 30 decembrie 2016.

Comisia permanentă se pronunță pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege respectiv, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Elena Bacalu

Elena BACALU
Vicepreședintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

19 mai 2017

CEM nr. 159

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea art.42 din Constituția Republicii Moldova

(nr. 137 din 04.05.2017)

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege menționat, înaintat de Guvern și comunică următoarele.

Reieșind din dispozițiile referitoare la drepturile de asociere, care sunt descrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului, proiectul de lege prevede legiferarea drepturilor cetățenilor de a se asocia în sindicate și patronate.

Urmare a discuțiilor Comisia, cu votul majorității membrilor prezenți ("pro,, -4, „împ.”-2), susține și propune înaintarea proiectului de lege nr. 137 din 04.05.2017 spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Președintele Comisiei

Vladimir HOTINEANU

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia administrație publică, dezvoltare regională,
mediu și schimbări climatice

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

16 mai 2017

CAM nr. 192

AVIZ

la proiectul de lege
pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova

Nr. 137 din 04.05.2017

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de lege sus-menționat la ședința sa din 16 mai 2017, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, în temeiul prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1445 din 30 decembrie 2016.

Comisia permanentă se pronunță unanim pentru examinarea proiectului de lege respectiv, în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Violeta IVANOV
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia agricultură și industrie alimentară

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

18 mai 2017

CAI-6 nr. 153

A V I Z

la proiectul de Lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova

nr. 137 din 04.05.2017

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova, prezentat de Guvern.

Urmare dezbaterilor, în cadrul ședinței, membrii comisiei cu votul majorității celor prezenți s-au pronunțat pentru examinarea și adoptarea proiectului de lege în plenul Parlamentului.

Radu MUDREAC
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia protecție socială, sănătate și familie

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

22 mai 2017

CPȘ-6 nr. 98

AVIZ

asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 42 din
Constituția Republicii Moldova

nr.137 din 04.05.2017

În conformitate cu prevederile art.48 alin.(1) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost sesizată pentru aviz cu *proiectul de lege nr.137 din 04 mai 2017 pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova*.

Examinarea proiectului de lege a avut loc în ședința comisiei din data de 16 mai 2017.

În urma dezbaterilor, Comisia protecție socială, sănătate și familie (8 membri prezenți la ședință), în unanimitate propune proiectul de lege prenotat spre dezbateri în ședința plenară a Parlamentului.

Oxana DOMENTI
Președinta Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia mediu și dezvoltare regională

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

15 februarie 2018

CMD-6 nr. 40

A V I Z

la proiectul de Lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova

nr. 137 din 04.05.2017

Comisia mediu și dezvoltare regională a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 42 din Constituția Republicii Moldova, prezentat de Guvern.

În rezultatul dezbaterii, proiectul de lege nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi susținut în plenul Parlamentului.

Radu MUDREAC
Președintele Comisiei

05 iunie 2017

DJ-8 nr. 190

A V I Z
la proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din
Constituției Republicii Moldova

(nr.137 din 04.05.2017)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-nominalizat, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și a prevederilor Legii privind actele legislative nr.780/2001 și expune următoarele considerente.

1. Prin proiectul de lege se propune consfințirea la nivel de Constituție a dreptului la asociere în deplinătatea formelor sale, astfel încât să fie în concordanță cu actele internaționale la care Republica Moldova este parte.

2. Revizuirea Constituției, potrivit prevederilor Titlului VI din Legea Supremă, precum și a Capitolului 3 din Regulamentul Parlamentului, urmează o procedură specială. Astfel, dreptul de inițiativă pentru revizuirea Constituției îl au: un număr de 200000 de cetățeni cu drept de vot, o treime din deputați și Guvernul.

3. Proiectul supus avizării a fost înaintat de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărârea nr.1445 din 30 decembrie 2016, fapt ce corespunde prevederii de la lit.c) a alin.(1) al art.141 din Constituție.

4. Proiectul de lege a fost prezentat Parlamentului împreună cu avizul Curții Constituționale nr.7 din 6 decembrie 2016, în corespundere cu art.141 alin.(2) din Constituție.

5. Atragem atenție că, Parlamentul este în drept să adopte o lege cu privire la modificarea Constituției după cel puțin 6 luni de la data prezentării inițiativei corespunzătoare.

6. Observăm că, conform pct.2 din avizul Curții Constituționale, Curtea a constatat că proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Constituție nu încalcă limitele revizuirii impuse de dispozițiile constituționale ale articolului 142 alin.(2) și poate fi înaintat spre examinare Parlamentului, cu condiția excluderii alin.(2) din proiect, fără a fi necesară avizarea repetată de către Curtea Constituțională.

7. Curtea Constituțională a argumentat decizia sa prin faptul că, „art.54 din Constituție cuprinde normele-cadru care reglementează cazurile de restrângere a unor drepturi sau libertăți fundamentale, precum și limitele care pot fi aduse, astfel încât orice ingerință în exercițiul unui drept este examinată de Curte prin

raportare la limitele permise de art.54. prin urmare, pentru a asigura unitatea materiei constituționale și a exclude dublările, modificările propuse la art.42 din Constituție urmează a fi adoptate de Parlament în redacția alin.(1), cu excluderea alin.(2), al cărui conținut, în esență, este reflectat în art.54 din Constituție”.

8. Cu titlu informativ, aducem la cunoștință că conform jurisprudenței Curții Constituționale, Hotărîrea nr.7 din 04.03.2016 privind controlul constituționalității unor prevederi ale Legii nr.1115-XIV din 5 iulie 2000 cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova (modul de alegere a Președintelui), Curtea a constatat:

„În sensul articolului 135 alin.(1) lit.c) coroborat cu prevederile articolelor 141 alin.(2) și 143 alin.(1) din Constituție:

*a) După pronunțarea avizului de către Curtea Constituțională, nu se admit intervenții în textul proiectului legii de revizuire a Constituției, iar **ignorarea sau depășirea acestuia pot servi drept temelie pentru nulitatea modificărilor astfel operate.***

b) În cazul amendamentelor deputaților acceptate de Parlament în lectura a doua la un proiect de lege privind revizuirea Constituției, este necesară avizarea repetată de către Curtea Constituțională.

c) În cazul în care Curtea Constituțională avizează repetat un proiect de lege de revizuire a Constituției, amendat substanțial în cadrul celei de-a doua lecturi în Parlament, acest proiect urmează să parcurgă toate procedurile expuse la articolul 143 alin.(1) din Constituție.”

Referitor la oportunitatea adoptării proiectului legii, aceasta ține nemijlocit de atribuțiile Parlamentului.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**

*Ex. Silvia Cojocari,
tel. 820-576*